

Καραγατσλί

Περίληψη :

Μεικτός οικισμός της δυτικής Μικράς Ασίας, η ύπαρξη του οποίου συνδέθηκε στενά με το τσιφλίκι μέλους της οικογένειας Καραοσμάνογλου. Σε αυτό εργαζόταν η πλειονότητα των κατοίκων του χωριού, ασχολούμενοι με τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Άλλες Ονομασίες

Καράτσιφλικι, Karaağaçlı (σημ. ονομασία)

Γεωγραφική Θέση

Δυτική Μικρά Ασία

Ιστορική Περιοχή

Αιολίδα

Διοικητική Υπαγωγή

Καϊμακαμλίκι Μαγνησίας, Μουτεσαριφλίκι Μαγνησίας, Βιλαέτι Αϊδινίου

1. Ανθρωπογεωγραφία

Το χωριό Καραγατσλί βρισκόταν στην πεδιάδα της Μαγνησίας, στην κοιλάδα του ποταμού Ύλλου, σε απόσταση 1 χλμ. περίπου από τη δεξιά όχθη του. Απέιχε 11 χλμ. από τη [Μαγνησία](#), στα ΒΑ, και 44 χλμ. από τη [Σμύρνη](#), στα ΒΑ. Το επίσημο όνομα του χωριού ήταν Καραγατσλί, αλλά ονομαζόταν από τους ντόπιους και Καράτσιφλικι.

Το χωριό υφίσταται ήδη από το 16ο αιώνα ως αμιγώς μουσουλμανικό.¹ Σε στατιστικό πίνακα των αρχών του 20ού αιώνα εμφανίζεται ως μεικτό με 750 ορθόδοξους και 750 μουσουλμάνους κατοίκους.² Οι ορθόδοξοι οικιστές του ήταν πιθανότατα Πελοποννήσιοι, που [μετανάστευσαν](#) στην περιοχή αυτή της δυτικής Μικράς Ασίας κατά τα τέλη του 18ου αιώνα ενθαρρυμένοι από την πολιτική της οικογένειας [Καραοσμάνογλου](#). Οι ορθόδοξοι κάτοικοι των αρχών του 20ού αιώνα, ωστόσο, κατάγονταν από την Πελοπόννησο, τη Μακεδονία και τα νησιά του Αιγαίου. Μιλούσαν ελληνικά, παράλληλα όμως γνώριζαν και τούρκικα.

Το χωριό αρχικά βρισκόταν σε ψηλότερο σημείο. Σταδιακά όμως μεταφέρθηκε πιο χαμηλά –ένα τέταρτο μακριά από το «παλιό χωριό» ή «πάνω χωριό»– για να είναι πιο κοντά στο σιδηροδρομικό σταθμό, κυρίως όμως για να βρίσκεται πιο κοντά στο τσιφλίκι του Κιανίμπεη της οικογένειας Καραοσμάνογλου. Έτσι, το παλιό χωριό σταδιακά εγκαταλείφθηκε.

Δίπλα στο χωριό απλωνόταν το τσιφλίκι του Ζαντέ Κιανίμπεη Καραοσμάνογλου, στο οποίο εργαζόταν η πλειονότητα των κατοίκων. Η παραγωγή του ήταν σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, κουκιά, βαμβάκι, όσπρια, σουσάμι και καρπούζια. Μέρος της διοχετευόταν στις αγορές της [Μαγνησίας](#) και της Σμύρνης. Οι κάτοικοι ασχολούνταν και με την κτηνοτροφία εκτρέφοντας αγελάδες, βουβάλια και αρνιά.

2. Διοικητικό καθεστώς

Το χωριό είχε πρόεδρο κοινότητας. Υπαγόταν διοικητικά στο [καϊμακαμλίκι](#) Μαγνησίας, στο [μουτεσαριφλίκι](#) Μαγνησίας και στο [βιλαέτι](#) Αϊδινίου. Το αστυνομικό τμήμα (καρακόλι) που εξυπηρετούσε τους κατοίκους βρισκόταν στο τουρκικό χωριό Saruhanlı, 8 χλμ. Β-ΒΑ του οικισμού. Εκκλησιαστικά το Καραγατσλί υπαγόταν στη [μητρόπολη Εφέσου](#).

3. Θρησκεία – Εκπαίδευση

Καραγατσλί

Οι εκκλησίες του χωριού ήταν ο Άγιος Γεώργιος και η Παναγία. Η Παναγία βρισκόταν στο παλιό χωριό, και από τη στιγμή που δημιουργήθηκε η καινούργια εκκλησία του χωριού, ο Άγιος Γεώργιος, λειτουργούσε μόνο στη γιορτή της και τη δεύτερη μέρα του Πάσχα. Το χωριό είχε ένα σχολείο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, που στεγαζόταν σε διώροφο κτήριο απέναντι από τον Άγιο Γεώργιο. Από στατιστικό πίνακα του 1905 πληροφορούμαστε ότι ήταν τριτάξιο με 1 δάσκαλο και 38 εγγεγραμμένους μαθητές και ο προϋπολογισμός του ανερχόταν σε 25 τουρκικές λίρες.³

Οι περισσότεροι ελληνορθόδοξοι κάτοικοι του χωριού μετά τη [Μικρασιατική Καταστροφή](#) εγκαταστάθηκαν στη Γερακαρού της περιφέρειας Λαγκαδά στη Θεσσαλονίκη.

1. Το μουσουλμανικό αυτό χωριό ονομαζόταν το 16ο αιώνα Çiftçili. Το Karağağaçlı ήταν τότε τσιφλίκι-βακούφι στην περιοχή του χωριού αυτού. Πιθανώς η ονομασία αυτή επικράτησε αργότερα για ολόκληρο το χωριό. Βλ. Emecen, F., *XVI. Asirda Manisa Kazası* (Ankara 1989), σελ. 168-169.
2. «Στατιστικός Πίναξ της Επαρχίας Εφέσου (έδρα Μαγνησίας)», *Ξενοφάνης 2* (1905), σελ. 426-427. Βλ. και Αναγνωστοπούλου, Σ., *Μικρά Ασία, 19ος αι. - 1919. Οι ελληνορθόδοξες κοινότητες: από το μιλλέτ των Ρωμίων στο ελληνικό έθνος* (Αθήνα 1997), πίνακες. Παραδίδεται παράλληλα πως είτε το 1875 [Δασκαλάκης, Χ., «Τα χωριά της Μαγνησίας», *Όμηρος 3* (1875), σελ. 50] είτε στις αρχές του 20ού αιώνα ήταν αμιγώς ορθόδοξο χωριό με 200 ή κατ' άλλους 350 περίπου οικογένειες. Βλ. Αρχείο Προφορικής Παράδοσης Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, Φάκ. Α 22, και Καραμήτσιος, Στ., *Το Μετεβελί και τα Ρωμιοχώρια του κάμπου της Μαγνησίας στη Μικρά Ασία* (Θεσσαλονίκη 1998), σελ. 17.
3. «Στατιστικός Πίναξ της Επαρχίας Εφέσου (έδρα Μαγνησίας)», *Ξενοφάνης 2* (1905), σελ. 426-427.

Βιβλιογραφία :

	Αναγνωστοπούλου Σ. , <i>Μικρά Ασία, 19ος αι.-1919. Οι Ελληνορθόδοξες Κοινότητες. Από το Μιλλέτ των Ρωμίων στο Ελληνικό Έθνος</i> , Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997
	Σολδάτος Χ. , <i>Ο οικονομικός βίος των Ελλήνων της Δυτικής Μικράς Ασίας (Ιωνίας, Αιολίδας, Μυσίας, Βιθυνίας, Λυδίας και Καρίας) 1880-1922</i> , Αθήνα 1994
	Emecen F. , <i>XVI. Asirda Manisa Kazâsi</i> , TTK, Ankara 1989
	Καραμήτσιος Σ. , <i>Το Μετεβελί και τα Ρωμιοχώρια του κάμπου της Μαγνησίας στη Μικρά Ασία</i> , Θεσσαλονίκη 1998
	Δασκαλάκης Χ. , "Τα χωριά της Μαγνησίας", <i>Όμηρος</i> , 3, 1875, 50-52

Δικτυογραφία :

	Karaagacli Map Turkey Google Satellite Maps http://www.maplandia.com/turkey/manisa/karaagacli/
--	--

Γλωσσάριο :

	βιλαέτι (βαλιλίκι), το Η ανώτατη βαθμίδα της διοίκησης στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, η οποία αφορούσε μεγάλες διοικητικές περιοχές. Οι μεγάλες επαρχίες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ονομάζονταν αρχικά εγιαλέτ. Η νέα διαίρεση του 1864 εισήγαγε τον όρο βιλαγέτ (vilayet), κατά αντιστοιχία προς το γαλλικό διοικητικό όρο département, μικρότερης όμως έκτασης. Ο διοικητής του βιλαετιού ονομαζόταν βαλής και είχε εκτεταμένες δικαιοδοσίες.
--	---

Καραγατσλί

	καϊμακαμλίκι, το
Οθωμανική διοικητική μονάδα που αντικατέστησε τον καζά στην Ύστερη Οθωμανική περίοδο, μετά τη διοικητική μεταρρύθμιση του 1864.	
	μουτεσαριφλίκι, το
Οθωμανική διοικητική μονάδα μεσαίου μεγέθους που αντικατέστησε το σαντζάκι κατά την Ύστερη Οθωμανική περίοδο, μετά τη διοικητική μεταρρύθμιση του 1864.	

Πηγές

Αρχείο Προφορικής Παράδοσης Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, Φάκ. Α 22 (Καραγατσλί).

«Στατιστικός Πίναξ της Επαρχίας Εφέσου (έδρα Μαγνησίας)», *Ξενοφάνης* 2 (1905), σελ. 426-427.

Παραθέματα

Ο μπέης του χωριού

«Ο μπέης αυτός [εννοείται ο ιδιοκτήτης του τσιφλικιού Κιανίμπεης] είχε 'πιρροή στην κυβέρνηση και πήγαιναν κοντά του, στα χτήματα, όχι μονάχα για να δουλεύουν και να πληρώνονται, αλλά για να 'χουν και προστασία».

Αρχείο Προφορικής Παράδοσης Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, Φάκ. Α 22 (Καραγατσλί)